

תוספת שבת

זמני הדלקת נרות שבת מוקדם פר' כי תצא

ירושלים: 6:32 מוקדם: 6:22

בני ברק: 6:47 מוקדם: 6:37

מודיעין עילית: 6:41 מוקדם: 6:31

מדברי רבותינו זצוק"ל ושיבדלחט"א במעלת תפילת מנחה בערש"ק וקדושת השבת

דברי חיזוק בלימוד בזמנים מיוחדים ובזמני רפיון שישי שבת ומוצ"ש וגדולת יום השבת
לקראת תחילת זמן אלול ימי הרחמים והסליחות הבעל"ט

וכתב בספר חרדים דע כי כל יום ויום הבא לקראתך הוא נסיון חדש לך. שכך אמרו ז"ל בכל יום מתחדש יצרו של אדם עליו. לכן מתחילת כניסת היום השכם והערב לביתו של הקב"ה והתחנן לו שיהיה בצרת נסיוןך שלא תכעיסנו תכנס לשלום ותצא לשלום. וכן בתחילת השבוע כמו שסדרו בהבדלה באמירת (רבונו של עולם דאח"כ) החל עלינו את ששת ימי המעשה הבאים לקראתנו לשלום חשוכים מכל חטא ופשע. וכן בתחילת החודש. וכן בתחילת השנה. וע"ז נאמר אשרי אדם מפחד תמיד עכ"ל. ואיתא באבות פ"ג רבי חנינא בן תרדיון אומר שנים שיושבין ואין ביניהם דברי תורה הרי זה מושב לצים שנא' ובמושב לצים לא ישב, אבל שנים שיושבין ויש ביניהם דברי תורה שכינה שרויה ביניהם כו' מנין שאפילו אחד כו'. וצריך לזהר תמיד שלא לעבור על משנה זו שלא לעסוק בשיחה בטילה לעולם. ולכן צריך לזהר גם במוצאי שבת תיכף אחר הבדלה והזמירות לעסוק בתורה ומצוה ויראת שמים ולא בשיחה בטילה ח"ו. ולא לשמוע להיצה"ר שמפתה אותו לעסוק בשיחה בטילה ח"ו או בדברים שאפשר בלעדם. ומעלה בדעתו כי עתה אין הזמן גרמא לעסוק בתורה בקביעות.

צריך לידע כי כן דרכו של היצה"ר בכל מקום שיוכל לקנות שלימות הרבה מתגבר עליו מאוד שלא להניחו. וכן במוצאי שבת דיוכל לקנות שלימות מקדושת השבת על כל השבוע על ידי תורה ועבודה כנ"ל מתגבר יותר ח"ו.

וכתב בספר חסידים סימן ז' דכל דבר שקשה לו לאדם ועושהו שכרו הרבה מאוד. ובסימן קנ"ה כתב דמקבל שכר טוב מה שאדם כופף את יצרו יותר ממאה מצוות שאין יצרו מסיתו ותוקפו ודוחק עליהם. לפיכך טוב יותר לעשות אותו דבר שיצר הרע מתגבר עליו ומכניע את יצרו בעבור הבורא ברוך הוא עכ"ל.

כמה פעמים אמר מרן החזו"א שיש להזדרז ביותר ללמוד במוצאי שבת ובראש חודש, לסימן טוב. (דינים והנהגות סוף יו"ד).

בקהלת יו"ט על הספר הנ"ל אות ג': (על כי זהו חייו) וחייב אדם לחדש חידוש בתורה בכל שבת, כמ"ש בזהר בחזרת נשמה יתירה למקומה שואל אותה הקב"ה מה חידוש אמרת בתורה - של"ה,

ומח"ב בשם האר"י שאם מחדש בתורה מעטרין לאביו באותו עולם לכך נסמך כבוד או"א למצות שבת, ומי שאינו בר הכי לחדש ילמד דברים שלא למד עד הנה - שו"ת ס' ר"צ, ואם מחדש בשבת הנהגה טובה אין לך חידוש גדול בתורה.

וכן ידוע שמרן ראש ישיבת מיר הגרנ"צ פינקל זצוק"ל היה לומד בשישי שבת 17 שעות!! ודאג שיהיה לו איזה חידוש שהנשמה יתירה לא תתבייש כשחוזרת לשמים במוצאי"ק.

יותר מזה - כתב יסוד ושורש העבודה, ומי שמאבד הזמן בשבת ויו"ט שיש לו פנאי, יענש גם על ביטול תורה של ימות החול ואין לו מקום פטור שהיה טרוד על המחיה, שהרי שבת ויו"ט הוכיחו שאין דבריו אמת, ולכן כל רגע בשבת ויו"ט יהיה יקר לו יותר מזהב ומפז - ת"ח בשם ספרי מוסר, עכ"ל של הקהלת יו"ט.

כתב בתנא דבי אליהו רבה פכ"ו (אות כ"ב) מכאן שמעת שקדושת הקב"ה וקדושת שבת וקדושת ישראל חשובות כאחד ע"כ עי"ש. ובפירוש טובי חיים על התדב"א שם על וקדושת שבת וז"ל: וכתב בספר מדרש פנחס דיזהר האדם אחר שבת ויו"ט ואחר תפילה בכוונת הלב שלא לדבר בדברי עולם. וכמה לא עלתה להם לטובה כי נופל פתאום מאיגרא רמה לבירא עמיקתא ח"ו. וגם הזהיר מאוד שלא ליסע במוצאי"ק.

סיפורים נפלאים לחיזוק שמירת השבת

כששמע הצדיק כי מודה הינו שעושה הוא את שבתו חול התחיל להוכיח אותו ולדבר על לבו דברי מוסר שישפר את דרכיו וינוח ביום השבת, גם נתן לו עצות כיצד יבצע זאת הלכה למעשה שלא יינזקו יבוליו בשדה. סוף סוף לאחר שעה ארוכה של דברי שכנוע נאות הכפרי להבטיח כי ישמע בקול הרבי אך בקשה אחת לו, שיואיל הצדיק לחכות עד אחרי עונת

אל חדרו של הרב הקדוש רבי שלום מבעלזא זצ"ל נכנס כפרי אחד ושטח לפניו תחינתו שיתפלל למענו. "מה מעשיך?" שאל אותו הרבי. "עובד אדמה הנני" השיב הכפרי. "האם שובת הנך מכל מלאכה ביום השבת?" המשיך הרבי לשאול. התחיל הכפרי לגמגם: "יסלח לי הרבי כי בשדה אי אפשר לשבות לגמרי מכל העבודה במשך יום שלם".

"רבי" אמר "שוב לא אוסיף לדבר דברי הבל כאלו והנני מקבל עלי להתחיל מיד בשמירת השבת כהלכתה".

"וביום השביעי יהיה לכם קדש שבת שבתון לה" (לה, ב)

הם נהגו לבלות בתאטראות מן הטובים בעולם, הם גדלו על ברכיה של התרבות הנאורה בעולם, הם תרמו אדירה לעולם הרפואה והמוסיקה, הם ידעו היטב התעללות מהי. הם היו גרמנים! הם גילו בין כליה של עובדת כפיה תפוח אדמה שניסתה להגניב אל בנה הרעב, הם ביימו מחזה כמיטב המסורת הגרמנית והעמידה ל"משפט" פומבי. הם הושיבו שלושה "שופטים" - יהודים. מינו לנאשמת "קטגור" ו"סניגור" - יהודים. ומכיון שמסודרים מאוד הם הגרמנים הם אף דאגו ל"קצרון" - יהודי - שישב ויכתוב את פרוטוקול המשפט. לשופטים נאמר כי לפי כללי המחזה שהמוח גרמני יכול להמציא, רצוי מאוד כי העונש שיושט על הנאשמת לא יפחות מ- 50 מלקות. השופטים היהודים שנאלצו לשחק לפי הכללים "הסבירו" לנאשמת כי למרות עונש המוות שיוטל עליה, אם תשתטח אפיים ארצה, תתייפח ותתחנן על נפשה, יופחת עונשה ל- 25 מלקות ואולי יתמזל מזלה ותיוותר בחיים.

המשפט נפתח, הקטגור היהודי היפך בחובתה של אחותו היהודייה וטען כי יש להעניש את הנאשמת במלא חומרת הדין וזאת למען יראו וייראו ולא יזידון עוד. הסניגור לעומתו בקש רחמים על בת עמו ודיבר על ליבם של אחיו הדיינים למען יתחשבו בעובדה כי לנאשמת ילד רך בשנים הזקוק לה. השופטים גזרו על הנאשמת כמתוכנן עונש של - 50 מלקות. הכל פעל לפי ה"תסריט" הנאצי. עכשיו ימתינו השופטים למשחקה של הנאשמת שתכרע על ברכיה ותמלא את חלקה בהצגת העוועים. כאן קלקלה הנאשמת את "ההצגה" ושינתה מן התסריט. במקום להתחנן על נפשה ולקנות את חייה סכרה את פיה ו...שתקה. דממת מות השתררה בכיכר המחנה. את מוכרחה לבכות, לחש לעברה בתחינה אחד ה"שופטים", הגרמנים לא מרשים לשנות מן הנוהל, הם לא אוהבים קלקולים, תבכי מהר! אך היא כאילו להכעיס מנענעת בראשה כאומרת יודעת אני וממשיכה בשלה... ושותקת. היא הוכתה 50 מלקות.

לפני שעלתה אל אביה בשמים פנתה אל בנה הקטון לאמר: בני, בטח אינך מבין מדוע שתקתי ולמה לא התחננתי על נפשי. לא בני, אל תדוני לכף חובה, לא גאוותי גרמה לשתיקתי, גם לא הפחד. האם הבחנת בעובדה כי הושיבו הצוררים "קצרון" יהודי שירשום את מילותי במהלך המשפט? האם יודע אתה בני כי שבת היום? האם מודע אתה לכך כי אסור לכתוב בשבת? אני אגרום ליהודי לחלל שבת? ועוד ברגעי האחרונים? שלום לך בני. השבת תשמור עליך!

הקציר והאיסוף שהם ימי העבודה ה"בוערת" בשדה ואחר כך יתחיל לשמור את השבת כהלכתה. חיוך עלה על שפתיו של הרבי והוא אמר לכפרי: שמע נא את הסיפור אשר אספר לך:

בימי קדם נהוג היה כי לכל פריץ מאדוני הכפרים היה יהודי שניהל את בית המזיגה והוא היה תלוי בחסדי אדוניו הפריץ כעבד נרצע. פעם אחת עשה אחד הפריצים משתה גדול לכל חבריו ובו נטלו חלק כל בעלי האחוזה הגדולים מאותו הגליל. כטוב לב הפריצים בין החלו להתפאר איש איש ביהודי "שלו" וכל אחד מנה את מעלותיו של המוזג אשר בכפרו. כששמע הפריץ בעל המשתה את דבריהם התנצח עמם והתפאר כי היהודי אשר בכפרו עולה על כל האחרים אשר בכפרי חבריו כי עבד נאמן כמוהו לא נמצא בכל הארץ ומסור הוא בכל לבו ונפשו לאדוניו הפריץ. "אם אמנם כדברך כן הוא" נענו הפריצים האחרים ואמרו הבה נעמיד אותו בניסיון וניווכח אם צדקת או לא. "ומהו הניסיון אשר נטיל עליו?" שאל הפריץ. "אתה תצווה עליו להמיר את דתו ואם ישמע בקולך אז נדע כי באמת לא נמצא עבד נאמן כמוהו".

מיד צווה הפריץ לקרוא אליו את המוזג היהודי. כששמע הלה כי הפריץ מזמינו אליו לבש את בגדי השבת שלו ובפיק ברכיים התייצב לפני אדוניו המוקף בחבר מרעיו. "מושקה" פנה אליו הפריץ בחביבות יתרה שלא כהרגלו "דורש אני ממך שתמיר את דתך". "מה זאת תבקש ממני אדוני הפריץ?" גמגם היהודי בפחד. "אחת גזרתי ולא אשנה" הרעים עליו הפריץ בקולו "ואם לא תשמע לדברי דע לך כי מרה תהיה אחריתך". הכפרי המסכן הרהר רגע ולבסוף אמר: "תן נא לי אדוני רשות ללכת ולהימלך באשתי". נאות הפריץ לבקשתו והיהודי מיהר לביתו לספר לאשתו על הפקודה שקיבל. האישה שהייתה קלת דעת נבהלה לשמע איומי הפריץ ואמרה לו: "אל תמרה את פי אדונך אלא לך ועשה כדבריו".

שב האיש ומסר לפריץ את תשובת אשתו והלה שמח מאוד על שהוכיח את נצחונו לידידו ובשביעות רצון אמר: "טוב איפוא מהיום והלאה יהיה שמך איוון ואף את שם אשתך תחליף ועתה לך לשלום". עברו חדשים אחדים ושוב הופיע שליח מאת האדון לקרוא אליו את "איוון". כשהלה בא אל הארמון אמר לו הפריץ: "מעתה תוכל לשוב לאמונתך הראשונה ושמך יהיה מושקה כמקודם". גם הפעם לא אעשה מאומה ללא עצת אשתי" ענה הכפרי. הוא שב לביתו לשאול את פי אשתו לדעתה אך האישה החמיצה פניה ואמרה: "אמנם טוב ונעים יהיה לחזור לאמונתנו הישנה אך עתה הולכים וקרבים ימי הפסח והעבודה בביעור חמץ תהיה רבה מאוד. גם נותרה לנו עדין כמות גדולה של בשר חזיר וחבל מאוד יהיה לזרקו לכן שוב לאדונך ובקש ממנו שיואיל להמתין עד אחרי הפסח ואז נעשה כרצונו ונהיה יהודים כמקודם..."

כשסיים הצדיק מבעלזא את סיפורו נשא עיניו אל הכפרי העומד מולו וראה כי הלה הבין היטב את הרמז ואת הנמשל.

תוספת שבת

מדברי רבותינו זצוק"ל ושיבדלחט"א במעלת תפילת מנחה בערש"ק וקדושת השבת

"המשגיח רבי יחזקאל לוונשטיין זצוק"ל היה מכריז מידי שנה: "שני שבתות האחרונות של השנה מתקנים את כל השנה"

דברי חיזוק בענין תוספת שבת וכבוד שבת מרבינו מרן פוסק הדור הגר"נ קרליץ זצוק"ל
ככלות אחד עשרה חודש:

בשו"ע. וכבר כתב במ"ב ובפרט בימים הקצרים ומכל שכן כשרואה שכבר הוא סמוך לשבת שאז הוא מחויב לעסוק בכל כחו וכו'.

ובהמשך כתוב: ולפי"ז דרך משל אם שקיעת החמה היא בשעה שש, אזי לפחות כעשר דקות קודם לכן כבר אסור בעשיית מלאכה מדין תוספת שבת, ובערב יוה"כ אסור באכילה ובמלאכה באותו הזמן, אף אם לא קיבל להדיא קבלת שבת או יוה"כ, וכן אין לו לעשות מלאכה או להתפלל מנחה בזמן הסמוך לשקיעת החמה דעל כרחו הוא שבת לגביו. ויש לעשות החשבון שיסיים את תפילת שמו"ע של מנחה לפני זמן זה ולא שיתחיל אז שמו"ע... (חוט שני ח"ד) לאור דברי רבינו, מנצלים את ימי השישי המתארכים ומתפללים מנחה גדולה, ומקבלים שבת לכה"פ שלשים דק' לפני השקיעה!!

סיפר רבינו: היתה לי קביעות, מידי שבוע, ללמוד לכל הפחות פעם אחת בשבוע, איזה דין אחד לכל הפחות מהלכות שבת, כבר מצעירותי. כך היה שבוע אחר שבוע, בלי לדלג אף שבוע אחד. ואפשר שמפני כן זכיתי ללמוד וללמד, ובפרט הלכות שבת, ולחבר ארבעת ספרי "חוט שני" על הלכות שבת. [וכידוע רבינו מסר שיעור על הלכות שבת ועירובין מידי מוצאי שבת בפני ת"ח גדולים, במשך עשרות שנים. וכשסיים הלכות שבת, עבר ללמד הלכות עירובין, וכשסיים זה, חזר שוב להלכות שבת].

בחובת הקדמת הנסיעות בערב שבת.

הנוסע בערב שבת למקום רחוק עם מכונית ויש מי שמכין לו צרכי שבת, צריך לחשב שיוכל להגיע קודם שבת, וכן לחשב שאם יהיה איזה עיכוב או תקלה שיוכל להגיע קודם השבת.

ומעשה בהגאון רבי שלמה שמשון קרליץ זצ"ל שנסע סמוך לשבת והיה לאוטובוס תאונת דרכים ונפצע מכך הוא ואנשים אחרים שהיו באוטובוס, ואמר ע"ז מרן החזו"א זלה"ה שזה שזכות התורה שהוא לומד ויגע בה לא הגינה עליו זו אינה קושיא שהרי לפעמים מגיע גם לצדיק איזה עונש, אבל קשה מאי טעמא לא הגינה זכות התורה על שאר הנוסעים שלא ינזקו, ואמר שצריך לעיין אם הנסיעה היתה באופן שאסור היה לנסוע בערב שבת ועל כן לא הגינה עליהם זכות התורה. ואלו שנוסעים במכוניותיהם סמוך לכניסת השבת לאחר הצפצוף המודיע שזה הזמן הסמוך לשבת, יש בזה פריצת גדר בחומת שמירת השבת וזלזול בכבוד השבת, שמראים שעדיין לא מוכנים לשבת.

כידוע רבינו זיע"א היה מהזריזים ומזריזים מאד להקדים את כניסת השבת, והרבה המליץ לאנשים לנצל את סגולות "תוספת שבת" ואכן גם בביתו הדליקו נרות וקיבלו שבת 40 דק' לפני השקיעה! ואפי' שגר בב"ב! רבינו גם עורר שישתתפו בקבלת שבת בביהכ"ס ברוב עם. ושיקדימו מנחה בערש"ש ואלו דבריו שנכתבו בספריו "חוט שני":

ברמב"ם כתב (הל' שבת פרק ל' - ב') איזהו כבוד, זה שאמרו חכמים שמצוה על אדם לרחוץ פניו ידיו ורגליו בחמין בערב שבת מפני כבוד השבת ומתעטף בציצית ויושב בכובד ראש ומיחל להקבלת פני השבת כמו שהוא יוצא לקראת המלך. וחכמים הראשונים היו מקבצין תלמידיהם בערב שבת ומתעטפים ואומרים בואו ונצא לקראת שבת המלך, והיינו דהכבוד היותר גדול הוא שרבים וגדולים יוצאים להקבלת שבת. ומפני זה נהגו מאות בשנים להתאסף בציבור ולומר מזמורים ושבחים לכבוד השבת, והוא יקרא דשבתא כשמתאספים צבור גדול, והוא קיום של כבוד שבת ממש, והמזלזל בזה ואינו משתתף הרי הוא מראה בעצמו שאינו חש לכבוד השבת, והוא כמלך שיוצאים לקראתו והוא אינו יוצא, על כן יש על כל אחד ואחד להזדרז לבוא בזמן הראוי להקביל פני השבת, ויזכה להמבואר שם בגמ' ל"נחלה בלי מצרים"...

עוד מבואר שם בגמ' דההכנה והטירחה בערב שבת ג"כ באופן הנ"ל, כמו שאמרו שם, רבה בר רב הונא איקלע לבי רבה בר רב נחמן, קריבו ליה תלת סאוי טחיי [רקיקין טחין פניהם בשומן אליה או בשמן, רש"י], א"ל מי הוה ידעיתון דאתינא, אמרו ליה מי עדיפת לן מיניה, פרש"י, כלום אתה חשוב לנו מן השבת, לכבוד שבת הכננום ולא היינו ידועים שתבוא. רב נחמן בר יצחק מכתף ועייל מכתף ונפיק [בערב שבת יוצא ונכנס להביא תמיד משואות כלי תשמיש ובגדי חופש ומגדים כאדם שמקבל את רבו בביתו ומראה לו שהוא חשוב עליו וחרד לכבודו לטרוח ולהרבות בשבילו, רש"י] אמר אילו מקלעין לי ר' אמי ור' אסי מי לא מכתפנא קמייהו.

הרי לנו הנהגת האמוראים להמחיש את הקבלת פני שבת כאילו מגיעים לביתו גדולי הדור. ונמשיל לעצמנו, אדם שיודע שיגיע לביתו גדול הדור בשעה מסוימת, בודאי ידאג שכל הבית וחפציו והמאכלים יהיו מוכנים במקומם לפני זמן הגעת האורח, ולא שיגיע האורח והוא עדיין באמצע הכנותיו, ק"ו שבת קודש שבזמן הראוי לקבלת שבת יהיה הכל מוכן, ויהיה יושב ומצפה בכובד ראש כמבואר ברמב"ם, וישמח בביאת השבת כמ"ש

קריאת עיתון בשבת

סיפר רבינו שליט"א, שפעם אחת עיין בחור אחד בשבת בעיתון "קול ישראל", שהיה מלא מאמרי השקפה וכדו', ואמר לו מרן החזו"א שעיתון הוא מוקצה, והראה לו את דברי הרמב"ם בפיה"מ

לרגל לימוד מס' עירובין בדף היומי נביא מדברי מרן רשכבה"ג הגראי"ל שטיינמן זיע"א שנאמרו בסיום כולל פונובז

ראי' מנדרים דף ל"ז ע"ב עי' בביאור הגר"א שם. ונמצא אדם יכול לעמוד שנה שלימה על מסכת עירובין, - שרובה דינים דרבנן, ויש לו שכר רק של מצוה דרבנן!

ואמר רבנו שבדרך דכלל הלימוד במצוות דרבנן הוא יותר קשה, כמו במסכת עירובין שהיא מצוה דרבנן, ובפרק הדר שכולה רק דרבנן זה הפרק הכי קשה בעירובין. וכנראה שיש כח מיוחד בתורה שבכתב שהיא מאירה על תורה שבע"פ, וממילא דבר שזה רק דרבנן הוא יותר קשה.

מורגלא בפי הלומדים שמסכתות ענ"י [עירובין נדה יבמות] הם המסכתות הקשות שבש"ס. [והובא בהקדמת הערוך לנר, מרעיא מהימנא ריש פר' תצא] ואמר רבנו דהכונה שהציורים וחשובי המציאות של הגמ' שם קשים, בעירובין אופני המחיצות, בנדה הוסתות, וביבמות סוגי הנשים. אבל בהבנת עמקי הסוגיות ישנן מסכתות קשות יותר. (כאייל תערוג)

מרן הגראי"ל: למה בישיבות לא הנהיגו ללמוד מסכת שבת?

מדברי רבנו בפתיחה למסכת שבת לפני אברכי כולל פונובז:

כאשר באים ללמוד מסכת שבת צריך לדעת שהיא מסכת קשה מאד, ובמה היא קשה? בזה שהרבה פעמים מצוי שיש הבדל בסברא דקה מאד ואפשר לטעות בין חיוב דאורייתא של סקילה להיתר גמור, וזה דבר שבשאר מסכתות אינו מצוי כל כך, רק בדיני שבת ההבדל הוא דק מאד, שאפשר להסביר דבר, או שזה חייב מיתה או שזה מותר לכתחילה, וממילא צריך מאד זהירות בלימוד הדברים. והרי בישיבות רגילים לעשות חילוקים דקים, לומדישע חילוקים, וזה טוב כל זמן שזה לא נוגע להלכה, אבל אם זה נוגע להלכה למעשה, יכול להיות שיעשה לומדות בדיוק ההיפך מהאמת, ולפי סברתו יצא לו היתר ולמעשה זה להיפך, שיש על זה חיוב מיתה, ומאד צריך ליזהר לא לטעות ח"ו. ויתכן דמה"ט לא רצה הרב מפוניבז' שילמדו בישיבה מסכת שבת, שלפי הלימוד הישיבתי אפשר לטעות בקל בדבר הנוגע להלכה.

ובהסכמת רבנו לס' שלמי יוסף שבת כתב בתו"ד: מבואר בחגיגה דף י' שהלכות שבת הם כהררים תלויין בשערה ויש בה גם הרבה מהסברות הדקות מאד, אשר זה מחדד את השכל להבין בהבנתה של תורה, שע"ז אפשר לעלות מאד גם ביראת שמים, אשר עליה נאמר הן יראת ה' היא חכמה, ואמרו שבת דף לא ב' הן אחת היא.

.. א"כ יש מצוה של עירובין, הדין של עירובין זה בעצם לא מצוה רק מניעה, מניעה של עבירה, ואפילו שכתוב בגמ' קצת שצריך לעשות עירובין, אבל למעשה זה לא ממש מצוה, העיקר הוא מניעה, שלא לבוא לידי עבירה, היות שיש דין שבת. ושבת ג"כ למעשה רוב דינים של שבת זה איסורים, לא מצות, יש קצת גם מצות, אבל העיקר הוא "שמור" שמירת שבת, ל"ט מלאכות זה העיקר, זה לא שוקל כנגד העבירות שיש שאסור לחלל שבת זה העיקר, רק הרי ישב אדם ולא עבר עבירה נותנין לו שכר כעושה מצוה, אבל והוא שבא דבר עבירה לידו, ובשבת כל רגע ורגע זה כאילו בא דבר עבירה לידו, היכן שזו נוגע לו, אם זה מוקצה... אם זה דבר אחר, כל מקום שהוא זז יש לו מה לדעת, הוא אוכל האכיל לאכול, אפילו אם אוכל דג, צריך לדעת להיזהר מברירה, בלי זה אי אפשר לזוז, יוצא שכל השבת כמעט זה בגדר של ישב אדם ולא עבר עבירה, נותנין לו שכר כעושה מצוה, אבל עכ"פ זה הכל בגלל שאי אפשר לזוז בלי דינים, אם אחד שבת, זה הדינים של שבת, אם דבר אחר איזה דינים שיש בזה, אי אפשר לזוז.

ממילא כל אחד ואחד צריך להיות שמח אם רוכש עוד חלק מהתורה, שהוא יודע את זה, הוא הרי המאושר, כי בלי שיודע את זה, כמו שהספר יערות דבש אומר והחפץ חיים מביא אותו בהקדמה למשנ"ב ח"ג, כי בן אדם אי אפשר שיקיים מצות שבת בלי שידע הלכות שבת, אי אפשר! כי בהכרח יכשל, אם בדאורייתא או דרבנן. ממילא צריך להיות מאושר שזכו להבין מסכתא עירובין, כזו מסכתא קשה, ושממש מלא רובה כמעט כולה רק דרבנן, ובכל זאת דרבנן זה תורה, כי גם זה תורה, מה שרבנן יתקנו זה תורה, ממילא עכשיו כשאחד לומד דין דרבנן מקיים מצות עשה דאורייתא, לא מדרבנן.

א"כ ב"ה שזכו לגמור מסכתא כזו, מקוים שגם יודעים אותה, כי אם לא יודעים זה שוב לא כלום, רק מסתמא כן יודעים אותה. הקב"ה יעזור שכן תזכו ללמוד עוד מסכתות ועוד מסכתות, ותהיו בקיאים בכל הש"ס ובכל התורה כולה, ותזכו בזה גם לדעת וגם לקיים, ותהיו מאושרים שהקב"ה יעזור לכולכם גם שתהיו בריאים כולכם וכל המשפחות שלכם תזכו לכל טוב סלה.

ופעם אחרת אמר: מעודי הייתי סבור דלימוד תורה בכל נושא הוא מצוה דאורייתא, גם כשלומד על דינים דרבנן, אך הראוני בשו"ע יו"ד סי' רמ"ו ברמ"א בשם הגהות מיימוני דאף שאסור ליטול שכר כדי ללמד תורה, אבל המלמד דינים שתקנו חכמים מותר ליטול ע"ז שכר, והיינו משום שהוא רק דרבנן, כמו שהביא